

Dijous 26 — Assemblea General Ordinària. L'acte tindrà lloc a la sala Puig i Cadafalch, de l'Institut d'Estudis Catalans, a 2/4 de 7 de la tarda en primera convocatòria i a les 7 en segona, amb el següent Ordre del Dia:

- I — Lectura i aprovació de l'acta anterior
- II — Lectura i aprovació de la Memòria de les activitats 1996-1997
- III — Estat de comptes de l'any 1997
- IV — Pressupost per a l'any 1998
- V — Torn obert de paraules.

NOUS TELÈFONS DE SECRETARIA

Fem avinent a tots els socis els nous números de telèfon de l'IEC, als quals podeu trucar, dins l'horari de la Secretaria d'Amics de l'Art Romànic (tots els dijous, de 2/4 de 5 a 2/4 de 8 de la tarda), demanant per la senyora Carme Aguilar, encarregada de les tasques administratives de l'entitat:

AAR (directe): (93) 270 16 48
IEC (centraleta): (93) 270 16 20
IEC (informació): (93) 270 16 21
IEC (fax): (93) 270 11 80

Internet web: <http://www.iec.es>. — Correu electrònic: AAR@IEC.ES.

CRÒNICA D'ACTIVITATS

Visita al gòtic del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

El passat 13 de desembre de 1997 vàrem portar a terme la visita al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) per tal de veure el nou muntatge de les sales del gòtic, visita que, a causa de la quantitat de socis assistents, es va haver de dividir en dos grups, i que ens fou comentada, al llarg de dues hores, pels conservadors del Museu, Francesc Ruiz i Mercè Saura.

Si bé el discurs museològic de l'art gòtic català del MNAC està condicionat per la formació de les col·leccions, val a dir que, a la vegada, respon a la voluntat de mostrar l'expressió artística catalana i dels territoris més relacionats culturalment amb Catalunya.

El nucli català de la col·lecció permet observar l'aparició, el desenvolupament i l'esclat de l'estil, des del segle XIII fins a les darreries del XV.

El recorregut pels espais expositius de les col·leccions del gòtic és únic i està dividit en vint àmbits diferents, dels quals val la pena de fer-ne un petit comentari.

"Art civil — segles XIII-XV" (àmbit I)

Aquí es pot veure una mostra del caràcter senyorial i laic de moltes de les creacions dutes a terme durant els segles en què es va desenvolupar l'art gòtic: pintures murals (*La conquesta de Mallorca*), elements d'enteixinats, etc.

“Les primeres manifestacions a l’Aragó, Navarra i Castella” (àmbit II)

El conjunt d’obres exposades mostra l’acceptació progressiva del nou llenguatge gòtic en el vessant de l’art religiós a partir del darrer quart del segle XIII i primer quart del segle XIV.

“Les primeres manifestacions a Catalunya” (àmbit III)

A l’igual que en l’àmbit anterior, en aquest es poden veure, del mateix període, les realitzacions artístiques catalanes, amb l’acceptació progressiva dels nous plantejaments formals del gòtic lineal, en el vessant religiós, d’origen francès (*Taula de Soriguerola*, i *Anunciació*, del Mestre d’Anglesola, les taules de Vallbona de les Monges, etc.).

“L’escultura de la segona meitat del segle XIV i principis del XV” (àmbits IV - V)

La tipologia més àmpliament representada és la del retaule de pedra, molt característic de l’escultura gòtica catalana, juntament amb mostres d’escultura decorativa, originalment aplicada a l’arquitectura.

“Pintors italians” (àmbit VI)

El conjunt d’obres aquí exposades, tot i que no representen lligams directes amb les obres catalanes d’influència italiana, permeten veure a partir de quins artistes i centres pictòrics irradien la nova experiència plàstica a Catalunya, la qual es desenvolupa en l’àmbit següent.

“L’evolució italianitzant a Catalunya” (àmbit VII)

El conjunt de pintures aquí presents volen informar del procés evolutiu de caire italianitzant que es produeix a partir del segon terç del segle XIV, amb obres de Ferrer Bassa, el Mestre de Baltimore, Ramon Destorrents o del taller dels germans Serra.

“L’internacional valencià” (àmbit VIII)

A finals del segle XIV arriba la influència d’un nou corrent estilístic dins del gòtic, anomenat gòtic internacional, procedent, entre altres, de París, Milà, Praga i els Països Baixos. El grup d’obres exposat aquí ens mostra els diferents esquemes pictòrics en què s’emmarca la pintura valenciana de les primeres dècades del segle XV.

“L’internacional català” (àmbit IX)

La col·lecció de pintura catalana d’aquest temps és una de les més riques del MNAC ja que inclou obres dels principals pintors: Lluís Borrassà, Guerau Gener, Bernat Despuig, Ramon de Mur, etc. En relació a l’escultura coetània, les obres de Pere Sanglada i de l’entorn de Pere Joan i Marc Safont mostren els moments inicials i de maduresa de l’estil.

Sala Pere Fontana i Almeda (àmbit X)

En aquest àmbit hi ha exposades tretze taules de pintura gòtica procedents de la donació de la col·lecció particular de Pere Fontana i Almeda les quals, amb el complement de sis taules del fons del Museu, permeten veure el desenvolupament de l’internacional a les terres de Lleida i Aragó.

“Bernat Martorell” (àmbit XI)

L’elevada qualitat artística assolida per Bernat Martorell en el marc del gòtic internacional i l’important nombre d’obres seves conservat al MNAC fa que s’hagi dedicat un àmbit monogràfic a aquest pintor.

"Lluís Dalmau i Jaume Huguet" (àmbit XII)

La *Mare de Déu dels Consellers*, obra de Dalmau, i el conjunt d'obres d'Huguet (des de la *Mare de Déu* de Vallmoll i algunes taules del *Retaule dels Blanquers*, fins a la *Taula de Sant Jordi i la princesa* i la *Consagració de Sant Agustí*) fan d'aquest àmbit un dels més interessants i que ajuden a captar una de les etapes més brillants de l'art produït al Principat a la segona meitat del segle XV.

"Pere Garcia de Benavarri i els Vergós" (àmbit XIII)

Aquest és un espai destinat a il·lustrar l'existència de processos creatius coetanis, o immediatament posteriors, a Jaume Huguet, amb un seguit de peces adscrites a l'activitat de Pere Garcia i a la família Vergós.

"La influència flamenca a Mallorca, Castella, Andalusia i Extremadura" (àmbit XIV)

Com a conseqüència de la difusió dels models artístics flamencs, l'art peninsular registrà una evolució artística important, que en aquest àmbit el trobem representat per obres de Bartolomé Bermejo i Fernando Gallego, així com per altres autors amb un coneixement més limitat del model flamenc.

"El Mestre de la Seu d'Urgell" (àmbit XV)

L'important grup d'obres atribuït a aquest Mestre constitueix l'epíleg de la presència catalana en el recorregut per l'exposició permanent d'art gòtic. Aquest pintor anònim incorpora ja elements pseudorenaixentistes, que prefiguren l'aparició d'una nova cultura figurativa a Catalunya, a partir del primer terç del segle XVI.

A partir d'aquí es troben un seguit d'àmbits (XVI a XX) on es poden veure diferents aspectes de l'art gòtic (orfebreria, escultura, pintura, etc.) contemplats des d'un punt de vista genèric sobre un determinat tema: "L'evolució de la figura del donant", "l'orfebreria religiosa", "l'espai funerari", "la representació de la Mare de Déu a l'escultura europea", "art flamenc i hispanoflamenc", etc.

Per acabar aquest petit resum sobre la visita portada a terme per la nostra entitat al muntatge del gòtic del MNAC, dir que, certament, va ser tot un plaer retrobar-nos, després d'anys, amb unes obres que, tal i com estan disposades en les diferents sales de l'exposició i juntament amb la col·lecció del romànic, que ja vàrem veure en el seu moment, ens permeten gaudir del bo i millor del nostre art medieval.

D. D. P.

* * *